

Lomitusrengas – yhteinen etu

Tuttu lomittaja tutulla tilalla

Maatalousyrittäjien eläkelaitos

Lomitusrenkas

Lomitusrenkaalla tarkoitetaan karjatalousyrittäjien vapaaehtoista yhteistoimintaa lomituspalvelujen järjestämiseksi.

Lomitusrenkaan tarkoituksena on järjestää lomituspalveluita renkaaseen kuuluville tiloille. Lomitusrenkaalle sovitaan maatalouslomittajat, jotka hoitavat pääasiassa renkaan tilojen lomituksia. Lomitusrenkaan kokouksissa sovitaanomat renkaan tiloille tietyksi ajaksi etukäteen.

Lomitusrenkaassa korostuvat yrittäjien vapaaehtoinen yhteistyöhalukkuus ja oma-aloitteisuus. Siinä korostuvat myös renkaan yrittäjien, maatalouslomittajien ja lomahallinnon sitoutuminen lomituksen laadun kehittämiseen.

Lomitusrenkaan perustoimintaperiaate voi olla käytössä myös lomituksensa itse järjestävillä tiloilla, jolloin lomittajan työnantajana on joko lomitusrenkas tai joku renkaan tiloista.

Lomitusrenkaista saadut kokemukset osoittavat, että renkaat tarjoavat mielekkään ja käyttökelpoisen vaihtoehdon lomituspalvelujen järjestämiseksi.

Lomittajalle turvallinen työpaikka ei synny sattumalta. Työnantaja, lomittaja ja maatalousyrittäjä tekevät siitä yhdessä turvallisen. Työnantaja opastaa ja huolehtii suojaimista. Maatalousyrittäjä huolehtii, että työolot ja koneet täyttävät työturvallisuusvaatimukset. Lisäksi yrittäjä opastaa lomittajaa ennen työn alkua. Lomittajan tulee noudattaa saamiaan ohjeita.

Tässä esitteessä käsitellään pääasiassa kunnalliseen lomitukseen kuuluvia lomitusrenkaita. Tällöin renkaassa toimii kuntaan työsuhteessa oleva lomittaja.

Lomitusrenkaan muodostaminen ei muuta tai poista lomittajan työnantajan työnjohtovelvollisuutta ja -vastuuta.

”En kyllä missään nimessä vaihtaisi. On hyvä, että on se sama, tuttu ja turvallinen lomittaja, mihin on puolin ja toisin totuttu.

Tietysti lomittaja on tottunut talon tavoille ja me luotetaan siihen ihmiseen, joka tietää ne työt, mitä meillä on.”

Lomitusrenkaan tilat

Renkaaseen voivat kuulua maatalousyrittäjät, joilla on oikeus lomituspalvelulain tarkoittamaan vuosilomaan ja/tai sijaisapuun. Lomitusrengas voidaan perustaa joko kunnallista lomitusta käyttävien tilojen tai itse lomituksensa järjestävien tilojen kesken. Renkaaseen kuuluminen on vapaaehtoista ja edistää keskinäisen yhteistoiminnan avulla lomituspalvelujen järjestämistä.

Lomasihteerit kertoo

Suurin osa lomitusrenkaittemme tiloista on lypsykarjatiloja. Tällä hetkellä vain kahdessa renkaassa on puhtaasti sikatiloja ja lomittajat ovat näissä renkaissa erikoistuneet vain sikapuolelle. Voidaan sanoa, että he ovat sikatalouden huippuammattilaisia. Lomittajan täytyy osata sikalan kaikki työt, niin automatiikka, keinosiemennys (joillakin lomittajilla on toimilupa) kuin vähän käsityövaltaisemmankin sikalan työt. Koulutus sikalatoihin on tapahtunut enimmäkseen yrittäjien taholta tiloilla, joskin työnantaja on huolehtinut täydennyskoulutuksesta ammattitaidon ylläpitämiseksi.

Lomitusrenkaista kuusi on tuotantosuunnitellaan sekalaisia eli renkaassa on sekä lypsytiloja ja sikatiloja. Saattaa joukossa olla jokin mullitilakin. Näissä renkaissa korektoostuu lomittajien monialaosaaminen. Tämä on meidän paikallisyksikkömme tapa järjestää lomitukset joustavasti ja asiakaslähtöisesti tiiviissä yhteistyössä yrittäjien kanssa. Lomitusrengastoiminnan kehittäminen nykyiseen tilanteeseen on vaatinut useamman vuoden pitkäjänteisen työn, yrittäjien sitouttamisen yhteisiin pelisääntöihin ja yhteistyön merkityksen ymmärtämisen unohtamatta työnjohdon vihkiytymistä asiaan. Lomitusrenkaat eivät toimi ilman työnjohdon ohjausta.

"Ollaan sitten saatu lähteä rauhassa, kun on tuttu lomittaja ja tiedetään, että hän on asiat ennenkin hoitanut eikä tarvitse jäädä opettamaan."

"Tietysti olisi aika turvaton olo, jos ei olisi mitään lomittajaa. Kuitenkin koko porukka on aika joustavaa, kun ollaan saman alan yrittäjiä."

Lomitusrenkaan toiminta

Lomitusrenkaan tavoitteena on maatalouslomittajan saannin turvaaminen niin, että lomituspalvelut voidaan järjestää täysimääräisesti ja tasa-arvoisesti kaikille vuosilomaan ja/tai sijaisapuun oikeutetuille renkaan maatalousyrittäjille.

Lomituspalveluilla tarkoitetaan tällöin lomituspalvelulakiin perustuvaa vuosilomaa, sijaisapua ja maksullista lomitusta. Tuettua maksullista 120 tunnin lomitusta ja täysin maksullista lomitusta järjestetään, mikäli sitä pidetään renkaan toiminnan kannalta asianmukaisena, ja se ei estä tai vaaranna paikallisyksikön muiden lomituspalvelujen järjestämistä.

Toiminta on paikallisen lomitushallinnon alaista. Lomitusrenkaan ja lomahallinnon välisessä yhteistyössä toimintaan sovelletaan maatalouslomituslainsäädäntöä sekä muita lomituspalveluja koskevia päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita. Vuosiloma- ja sijaisapuoikeudesta ja maksullisen lomituksen antamisesta päättää lomituspalvelujen paikallisyksikön vastuuhenkilö.

Lomitusrenkaan perustaminen

Lomitusrenkas voidaan perustaa alue- tai kyläkohtaisesti. Renkas voidaan perustaa myös saman tuotantosuunnan tiloista, mikäli sitä pidetään hyödyllisenä.

Renkaan yrittäjien lukumäärä pyritään pitämään sellaisena, että renkaassa toimivat maatalouslomittajat voivat joustavasti ja tarkoituksenmukaisella tavalla suoriutua lomitustehtävistään. Renkaiden koko saattaa vaihdella riippuen renkaaseen kuuluvien tilojen vuosilomapäivien määrästä, tilojen työmäärästä ja tilojen halukkuudesta käyttää maksullista lomitusta.

”Toiset säästää niitä lomia, ettei käytä, mutta kyllä minä olen itselleni antanut luvan pitää vapaata, kun on paljon töitä. Kyllä minä niitä maksullisiakin käytän niin paljon kuin saan, ja sen takia olisikin tärkeää, ettei se rengas paisu liian suureksi.”

Renkaassa voi olla yksi tai useampi lomittaja, jotka ovat työsuhteessa lomituksen paikallisyksikköön tai itse lomituksensa järjestävillä tiloilla lomitusernkaaseen. Maatalouslomittajien määrä tulisi sovittaa lomittajien ja kunkin renkaan tilan tarpeiden mukaisesti.

Lomitusernkaan toimintaa johtaa ja ohjaa lomahallinto.

Maatalouslomittajat renkaaseen

Renkaaseen voidaan osoittaa jo paikallisyksikköön työsuhteessa oleva maatalouslomittaja edellyttäen, että paikallisyksikkö varmistuu myös renkaaseen kuulumattomien maatalousyrittäjien lomaoikeuksien täyttymisestä. Ellei paikallisyksiköllä ole osoittaa maatalouslomittajaa renkaalle, pyrkivät renkaan yrittäjät yhteistyössä lomahallinnon ja maatalousyrittäjien yhteisöjen kanssa etsimään lomittajaehdokkaan.

Lomituspalveluiden järjestämiseen osoitetut maatalouslomittajat ovat työ sopimussuhteessa paikallisyksikköön. Kunnalla on työsuhteesta johtuvat työantajan oikeudet ja velvollisuudet.

Itsejärjestettyyn lomitukseen kuuluvat tilat palkkaavat lomittajan itse tai ostavat palvelun lomituspäalveluyritykseltä tai ammatinharjoittajalta.

"Kyllä vaatii lomittajalta ammattitaitoa. Täytyy tosiaan elämistä tietää. Emakon kierrosta jotakin ja porsimiset ja astutukset ja siemennykset ja avustamiset ja muut. Ja siinä on aika paljon emakoilla sitä lääkitsemistäkin. Sitten jos pikkupossuilla ykskaks tulee jotain, niin ne on aika äkillisiä ripulit tai muut taudit, niin nehen menee muutama päivässä."

Mikäli rengas kuuluu kunnallisen lomituksen piiriin, pyrkii paikallisyksikkö järjestämään renkaalle toisen lomittajan oman rengaslomittajan sairastuessa tms. Mikäli paikallisyksikkö ei pysty osoittamaan lomittajaa, voivat renkaan yrittäjät esittää omaa, ns. varalomittajaa, joka solmii lomituksen ajaksi väliaikaisen työsuhteen paikallisyksikköön.

Jo lomittajia renkaaseen valitessaan lomitustoimi ottaa suunnittelussa huomioon lomittajan valmiudet suorittaa lomitukseen kuuluvista työtehtävistä. Renkaan toiminnan kehittämiseksi lomitustoimi tekee maatalouslomittajalle henkilökohtaisen koulutussuunnitelman, jossa otetaan huomioon lomittajan ammattitaito, tilojen koneistusaste, karjan laatu ja tiloilta saatu palaute.

Lomitusrenkaan kokoukset

Lomitusrenkaan toiminnan järjestämistä koskevista asioista sovitaan yrittäjien yhteisessä rengaskokouksessa. Lomitusrenkas voi valita maatalousyrittäjien keskuudesta yhteyshenkilön, joka toimii renkaan maatalousyrittäjien ja lomahallinnon välisenä yhteyshenkilönä ja osallistuu aktiivisesti renkaan toiminnan kehittämiseen ja kokousten järjestämiseen. Rengaskokouksen koollekutsujana voi olla vastuuhenkilö, johtava maatalouslomittaja tai renkaan yhteyshenkilö. Kokoukseen kutsutaan kirjallisella kutsulla tai muulla luotettavalla tavalla.

Lomitusrengasta perustettaessa tulee erottaa lomituksensa itse järjestävien tilojen ja kunnalliseen lomitukseseen kuuluvan renkaan toiminta. Kunnallista lomittajaa käytettäessä työnjohto, lomittajan työvuorolistan tekeminen ja lomitusrenkaan johtaminen kuuluvat lomahallinnolle. Sen sijaan itse lomituksensa järjestävien yrittäjien renkaassa työnjohtovastuu ja lomien suunnittelu tehdään kokonaan renkaan yrittäjien kesken ottaen huomioon lomahallinnon vahvistamat päivittäiset lomitustehtävät.

Maatalouslomittajan asema kunnan työntekijänä on hyvä käydä renkaan kokouksessa lävitse perusteellisesti. Maatalouslomittaja on oman työnjohtonsa alainen. Maatalouslomittajan työnjohto tekee lomittajalle työvuorolistan ja sopii myös siihen tehtävistä muutoksista lomittajan kanssa. Mikäli yrittäjillä on tarve poiketa renkaan kokouksessa tehdystä lomavuorosuunnitelmasta, ottavat he yhteyttä aina lomahallintoon.

Kunta on maatalouslomittajan työnantaja ja voi velvoittaa lomittajan työskentelemään muillakin tiloilla. Kun rengas työllistää lomittajan täysiaikaisesti, lomittajan käyttö muilla tiloilla ei ole suotavaa ilman renkaan tilojen kuulemista.

"Alkukahvitus on aina ollut. Johtava lomittaja antaa tiedotteita, että mitä muutoksia tulee. Käydään läpi ja kerrataan, vaikka tieto tulee myös kirjeitse. Lomarengaan kokouksia kolme kertaa vuodessa. Ei tarvitse koko vuotta tietää etukäteen. Kyllä minun mielestä se on hyvin joustavaa. Nyt oli puintiaikaan tämä kokous, niin ei ollut yhtään miestä mukana."

Lomitusvuoroista sopiminen

Maatalousyrittäjät voivat sopia renkaan kokouksissa keskinäisistä lomitusvuoroistaan tietyksi ajaksi. Maatalouslomittajan vapaapäivätoivomukset otetaan myös huomioon. Varsinaisen lomitusvuoro-suunnitelman tekee vastuuhenkilö tai johtava maatalouslomittaja yrittäjien ja renkaan maatalouslomittajien ehdotusten pohjalta.

Maatalousyrittäjien lomitusvuoro-suunnitelmassa otetaan tasapuolisesti huomioon yrittäjien toiveet vuosilomien ja ennakoitavissa olevan sijaisavun ajankohdasta. Renkaan kokouksessa sovitaan viljelijöiden loma-ajankohdista vähintään kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan, mutta mielellään puoleksikin vuodeksi.

Lomavuorojen sopimisessa on kyettävä ottamaan muut renkaan yrittäjät huomioon. On otettava huomioon myös maatalouslomittajan omat loma- ja vapaa-ajat. Suosituttuja ja vähemmän kysytyjä loma-aikoja on vuoroteltava tasapuolisesti. Lisäksi oman loma-ajankohdan voi joutua suunnittelemaan tarpeen vaatiessa renkaan eikä omien menojen mukaan.

Maatalouslomittajan työvuorosuunnitelma

Maatalouslomittajien työnjohto tekee yrittäjien ehdottamien lomitusvuorojen pohjalta renkaan lomittajille työvuorosuunnitelman. Työvuorolistojen tulee olla työaikalain ja kunnallisen työehtosopimuksen mukaiset.

Vaitiolovelvollisuus

Lomitusrenkaan kokouksessa voi tulla esille asioita, jotka kuuluvat salassapitovelvollisuuden piiriin. Lomahalinnon edustajat ja maatalouslomittaja ovat salassapitovelvollisia jo asemansa perusteella. Lomitusrenkaan kokouksessa onkin hyvä keskustella, miten otetaan huomioon se, että omat ja muiden asiat tulevat muiden renkaan yrittäjien tietoon.

"Jos on jotain akuuttia, joku on sairastunut, eikä ole ketään muuta saanut. Ja sitten jos meillä on ollut lomaa eikä olla oltu menossa mihinkään, niin on sitten luovuttu siitä omasta osasta tällaisissa hätätapauksissa. Sijaisavuthan ei kuulu tähän renkaaseen. Lomittajan työpäivät tulee aika täyteen näistä vuosilomista ja maksullisesta lomituksesta."

Yhteistyöstä

Renkaan tilojen välille voi viritä myös muuta tilojen välistä yhteistyötä. Yhteisissä kokoontumisissa voidaan vaihtaa ideoita ammatillisista asioista, tilan kehittämisestä ym. Renkaan kokouksissa on tilaisuus tavata toisia viljelijöitä ja mahdollisuus saada tukea yrittäjyyteen myös henkisesti. Hyvästä yhteistyöstä on myös taloudellista hyötyä esimerkkinä koneyhteistyö, yhteishankinnat, asian- tuntevat neuvot ja työssä jaksaminen.

Renkaaseen kuulvilla yrittäjillä on myös mahdollisuus sopia keskenään väliaikaisen työ- tai hätäavun antamisesta. Hätätapausten varalle on hyvä olla mietittynä, mitä ja mistä apua voi kysyä. Myös väliaikaisiin työhuippuihin voi löytyä apua naapurituloilta esim. vaihtotyönä.

Lomitusrenkaan toiminnan onnistumiseen vaikuttaa merkittävästi paitsi lomittajan ammattitaito ja asenteet renkaan yrittäjiä kohtaan, myös yrittäjien suhtautuminen lomittajiin. Molemminpuolinen hyväksyntä ja ammatillinen arvostus luovat perustan, jolta toimintaa voidaan kaikkia osapuolia huomioiden joustavasti toteuttaa. Käytännön kokemukset ovat osoittaneet, että ajan myötä, kun ”tullaan liian tutuiksi”, saattaa hämärtyä se tosiasia, että kunta lomittajan työnantajana määrittelee aina lomittajan työajat ja vapaapäivät. Tila ja lomittaja eivät voi niistä sopia eivätkä muuttaa jo vahvistettua työaikasunnitelmaa. Säännöksiä ja sopimuksia, jotka koskevat työntekijän työaikaa ja työsuojelua, sovelletaan myös aina renkaan lomittajaan.

Vapaapäivänään kunnan rengaslomittaja voi lähteä lomitustehtäviin vain sopimalla siitä työnantajansa/lomahallinnon kanssa. Pitkään samoilla tiloilla työskentelevän lomittajan on erityisesti huolehdittava siitä, että tilojen asioita koskeva vaitiolovelvollisuus ei unohdu missään tilanteessa. Ammattitaitoinen lomittaja osaa sanoa ei ja hoitaa työn työnä sekä pitää tietyn etäisyyden.

”Lomittaja myös joustaa puolin ja toisin. Se on molemminpuolista. Johtava lomittaja pitää huolta, ettei lomittajalle tule mitään työputkia. Meillä taitaa olla aika lupsakka rengas. Kyllä on henkilökemioista hyvin paljon kiinni, että silloin asiat sujuu, kun kaikki on samanlaisia.”

Lomitusrenkaan etuja

Rengastoiminnan avulla paikallisyksikkö voi

- tehostaa lomituspalvelujen järjestämistä.
- kehittää lomitushallinnon, yrittäjien ja maatalouslomittajien välistä yhteistyötä.
- tehostaa maatalouslomittajien koulutusta.

Lomittettavien yrittäjien kannalta toiminta

- helpottaa maatalouslomittajien saantia vuosiloman ja sijaisavun ajaksi.
- korostaa yrittäjien omatoimisuutta.
- varmistaa tilan töihin perehtyneen ja koulutetun maatalouslomittajan palvelun.
- lisää yrittäjien ja maatalouslomittajien välistä yhteistyötä ja luottamusta sekä mahdollisuuksia tilalta irrottautumiseen.

Maatalouslomittajien osalta toiminta lisää myös

- lomitustyön mielekkyyttä ja vähentää työn rasittavuutta.
- luottamusta ja ammatin arvostusta.
- mahdollisuutta ammattitaidon kehittämiseksi oman renkaan tilojen työtehtäviin.
- työturvallisuutta.
- tutussa työympäristössä varmuutta työnteossa.

"Aina ei tule lähdettyä mihinkään, vaikka hyvä se olisi. Vaikka kyllä se on aina lomaa silti, kun ei tarvitse aamulla nousta.

Kyllä minusta tuntuu, että ainakin meillä kaikki on saanut silloin lomaa, kun on tarvinnut. Sitten jos on lasten syys- tai hiihtolomien aika, niin on vuoroteltu".

Lomitusrenkaan toimintaperiaate

Lomitusrenkaan toiminnan onnistuminen edellyttää, että renkaalla on sen maatalousyrittäjien, maatalouslomittajien ja lomahallinnon yksimielisesti hyväksymät toimintaperiaatteet. Toimintaperiaatteet voidaan sopia yhteisesti renkaan perustamistilaisuudessa.

Tässä esitteessä kuvatut toimintaperiaatteet ovat ohjeellisia. Niitä voidaan muuntaa ja soveltaa lomituspalveluja ja maatalouslomittajia koskevien säännösten ja määräysten rajoissa paikallisten olosuhteiden ja tarpeiden mukaisesti.

Toiminnan on kuitenkin oltava joustavaa ja tilanteen muuttuessa sääntöihin on voitava tehdä muutoksia yhteisestä sopimuksesta. Kannattaa muistaa, että yhteisten pelisääntöjen opettelu vie aina oman aikansa.

Malli lomitusrenkaan toimintaperiaatteiksi

Paikallisyksikkö

Lomitusrenkaan numero

1. TOIMINNAN TARKOITUS

Lomitusrenkaan tarkoituksena on edesauttaa lomaan oikeutettujen yrittäjiensä lomituspalvelujen järjestämistä.

2. RENKAAN LOMAAN OIKEUTETUT MAATALOUSYRITTÄJÄT

Renkaaseen kuuluvat jäljempänä luetellut tilat ja niiden lomituspalveluihin oikeutetut yrittäjät.

3. MAATALOUSLOMITTAJAT

Maatalouslomittajat ovat työsopimussuhteessa kuntaan ja toimivat sen työnjohdon alaisina. Itsejärjestettyyn lomitukseen kuuluva rengas palkkaa lomittajan itse tai ostaa lomituspalvelun lomitusyrittäjältä tai -yritykseltä.

4. LOMITUSPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN

Renkaan avulla pyritään turvaamaan sekä vuosiloma- että sijaisapulomitukset. Sopimuksen mukaan järjestetään myös maksullista lomitusta.

5. LOMITUSVUOROT

Renkaan kokouksessa maatalousyrittäjät sopivat keskinäisistä lomitusvuoroista vähintään kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan. Lomitusvuorosuunnitelman tekee vas-

tuuhenkilö tai johtava maatalousmaatalouslomittaja lomaan oikeutettujen ja renkaan maatalouslomittajien ehdotusten pohjalta. Lomitusvuorosuunnitelmassa otetaan tasapuolisesti huomioon yrittäjien toiveet vuosilomien ja ennakoitavissa olevan sijaisavun ajankohdat. Lomavuorosuunnitelma (tuloste esim. suunnitellut lomitukset tiloittain) annetaan tiedoksi renkaan maatalouslomittajille, renkaan tiloil- le ja paikallisyksikön vastuuhenkilölle. Yrittäjien keskinäinen lomitusvuorojen vaihtaminen tulee myös kysymykseen, kuitenkin vain lomitushallinnon suostumuksella.

6. LOMITUSRENKAAN ORGANISAATIO

Toimintaan sovelletaan maatalouslomituslainsäädäntöä sekä muita lomituspalveluja koskevia päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita. Vuosiloma- ja sijaisapuoikeuksista päättää paikallisyksikön vastuuhenkilö.

Rengas voi valita maatalousyrittäjien keskuudesta yhteyshenkilön, joka toimii renkaan maatalousyrittäjien ja lomahallinnon välisenä yhteyshenkilönä ja osallistuu aktiivisesti renkaan toiminnan kehittämiseen ja kokousten järjestämiseen.

Renkaan maatalouslomittajan työvuorolistaan tulevista muutoksista sopii lomittajan kanssa lomittajan työnantaja. Maatalousyrittäjät ottavat muutostarpeessa yhteyttä lomahallintoon.

7. RENKAASTA EROAMINEN

Yrittäjät voivat irtisanoutua lomitusrenkaasta. Eroamisesta on ilmoitettava ennen lomitusvuorosuunnitelman vahvistamista tai muutoin n. 4 viikon varoitusaikana.

8. TOIMINTAPERIAATTEIDEN HYVÄKSYMINEN

Renkaaseen kuuluvat lomaan oikeutetut maatalousyrittäjät hyväksyvät edellä mainitut toimintaperiaatteet.

9. KOKOUSMUISTIO

Jokaisesta renkaan kokouksesta lomitushallinnon edustaja laatii lyhyen muistion.

10. MAATALOUSLOMITTAJAN TYÖVUOROSUUNNITELMA

Lomahallinto tekee maatalouslomittajan työvuorosuunnitelman ja varmistaa, että se on työehtosopimuksen mukainen.

11. ERIVAPAUDET

Tarvittaessa lomahallinnolla on mahdollisuus työllistää maatalouslomittaja myös renkaan ulkopuolelle. Tarvittaessa lomahallinto voi sijoittaa renkaaseen renkaan ulkopuolinenkin maatalouslomittaja kuitenkin niin, että järjestely ei häiritse renkaan sovittuja lomituksia. Maatalousyrittäjiä tulee myös kuulla ennen lomitusvuorolistaan tehtäviä muutoksia.

"Tämä Matti tuli kuvioihin silloin, kun minä jäin toisen kerran äitiyslomalle ja en saanut mistään äitiyslomalomittajaa. Ja kaupunki sanoi sitten, että no jos sinä löydät jostakin lomittajan niin kyllä se sopii niin katsele itse. Niin tämä Matti löytyi sitten tästä meidän kylältä. Että niin se meillä lähti liikkeelle. Matti oli meillä minun äitiysloman ensin ja sitten innostu siitä lomittajan työstä niin, että on nyt ollut toistakymmentä vuotta remmissä."

Mela

Maatalousyrittäjien eläkelaitos
Revontulentie 6, 02100 Espoo
puh. (09) 43 511, www.mela.fi